

נר שמואל

לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

מועד קטן - ט"ז

1. בסדר הנידוי והזמנתו לדין ישנם כמה דינים. אלו מהם למדנו, ומה מקורותיהם?

א. שולחים שליח להזמין לדין. **דכתיב:** 'וישלח משה לקרא לדתן ולאבירם'.

ב. מזמינים את הנידון. **דכתיב:** 'ויאמר משה אל קורח אתה וכל עדתך'.

ג. מודיעים לפני דיין פלוני **דכתיב:** 'לפני ה'.

ד. מודיעים אתה ופלוני. **דכתיב:** 'אתה והם ואהרן'.

ה. קובעים זמן ואין מחייבים לבא מיד. **דכתיב:** 'מחר'.

ו. אם לא הופיע קובעים זמן שני. **דכתיב:** '... העבירו מועד'.

ז. אם הנתבע חירף את השליח, והשליח מספר, אינו לשון הרע. **דכתיב:** 'העיני האנשים ההם תנקר... ויחר למשה מאד' - משמע שנודע למשה.

ח. משמתיים. **דכתיב:** 'אורו מרוח' - מרוח התנדה על שלא בא למלחמה כקריאת דבורה וברק.

ט. מודיעים לו שחכם הורה לנדונו. **דכתיב:** 'אמר מלאך ה'.

י. מחרימים. [יותר מנידוי] **דכתיב:** 'ארו ארו'.

יא. מחרימים את האוכל ושותה עם המנודה, ואת העומד בד' אמותיו. **דכתיב:** 'יושיבה'.

יב. מפרטים ומודיעים החטא שבגללו התנדה. **דכתיב:** 'כי לא באו לעזרת ה'.

יג. ואמר עולא ב-400 שופרות נידה ברק את מרוז. **יש אומרים,** שמרוח היה אדם גדול, שר צבא. **יש אומרים** שהיה כוכב.

יד. מפקירים נכסיו. **דכתיב:** 'וכל אשר לא יבא... יחרם כל רכשו'.

טו. ב"ד מתקוטטים, מקללים, תולשים שערם, ומשביעים את המסרבים לצווי ב"ד. **דכתיב:** 'ואריב עמם וכו'.

טז. כופתים ידיו ורגליו וקושרים אותו להלקותו ועושים לו 'הרדפה'. **דכתיב:** 'הן למות הן לשרשי וכו'.

ביאור הרדפה ביאר רב: מנדין לאלתר, ושוב לאחר 30 יום, ומחרימין לאחר 60 יום אם לא חוזר בו. אמנם לדעת רב חסדא מתרין בו שני

וחמישי ושני ורק אח"כ מנדים, ודוקא למתנדה על עסקי ממון, אבל המתנדה על שמחרף את התורה או לומדיה, לאלתר.

מעשה: אביי ורבא נידו טבח שהתחצף לרב טובי, לבסוף פייס הטבח את רב טובי, **והסתפק אביי בדינו:** להתיר אי אפשר, כיון שהנידוי עוד

לא חל במשך 30 יום. לא להתירו אי אפשר, כיון שהחכמים רוצים להכנס לביתו לקנות בשר. **אמר לו רב אידי** בשם שמואל 'טוט ואסר טוט

ושרי' השופר שאסרו יכול להתירו ואפילו מיד. ואביי לא קיבל כיון שלהתיר מיד אפשר רק לגבי ממון אבל לאפקרותא חייב לחול 30 יום.

ומוכח מדבריו שסבר: 3 דיינים שנידו אדם, לא יכולים 3 אחרים להתיר, מכך שאביי התאמץ בעצמו להתיר.

2. שנינו: מנודה לרב, מנודה לתלמיד. מנודה לתלמיד, אינו לרב. לעירו, מנודה אף לעיר אחרת. לעיר אחרת, אינו מנודה לעירו. מנודה לנשיא, מנודה

לכל ישראל. מנודה לכל ישראל אינו מנודה לנשיא. רשב"ג אומר אחד מן המנדים שמת חלקו בנידוי אינו מופר ע"י אחר. אלו 3 דברים למדו מכאן?

א. תלמיד שנידה לכבודו, נידויו נידוי. ב. כל אחד שהשתתף בהטלת הנידוי מיפר את חלקו. ג. שלשה אחרים לא יכולים להתיר הנידוי.

לדעת אממר יכולים 3 אחרים להתיר.

3. אין נידוי פחות מ-30 יום ואין נזיפה פחות מ-7 ימים. ורמז 'הלא תכלם שבעת ימים' [נידוי של בבל 7 ימים] היכן מצינו נזיפה נשיא שהיא יותר מ-7?

א. **המעשה בבר קפרא** שאמר בלימודו: ומה רבי אומר בדבר זה, היינו שאינו יכול לישב הדבר. הקפיד רבי עליו, והנהיג נזיפות בעצמו 30 יום.

ב. **המעשה שגזר רבי** שלא ישנו לתלמידים בשוק, **דכתיב:** 'חמוקי ירכיך' כמו ירך שמוסתר. יצא ר' חייא ושנה בשוק. הקפיד רבי, ונהג רבי חייא

נזיפה בעצמו 30 יום. ביום 30 שלח לו רבי שיבא, כיון שמקצת היום ככולו, ולבסוף שלח שלא יבא, ומקצת היום אינו ככולו. ואעפ"כ בא ר'

חייא כיון שלא פגש את השליח השני. קרא עליו רבי: ברצות ה' דרכי איש גם אויביו ישלים איתו.

הסביר ר' חייא לרבי, שדרש בחוץ משום הפסוק 'חכמות בחוץ תרנה'. ענה לו רבי 'אם לא קרית לא שנית וכו', וביאור הפסוק: כל העוסק

בתורה בפנים - בביהמ"ד, תורתו מכרזת עליו מבחוץ.

[ביומי דכלא דורשים בחוץ] ולר' חייא 'חמוקי ירכיך' עוסק בצדקה וגמ"ח.

4. שיעור הנזיפה בבבל, יום אחד. באלו מעשים מצינו כך?

א. שמואל היה גדול בתורה ממר עוקבא שהיה אב"ד, כמו שמצינו בסדר מקומותיהם. בכל יום ליוה מר עוקבא את שמואל לאכסנייתו כדרך

כבוד. יום אחד היה טרוד בדין ולא נזכר ללוות את שמואל. הקפיד עליו שמואל ונהג מר עוקבא נזיפות בעצמו יום אחד.

- ב. אשה שישבה במעבר רבים חסמה עם רגלה את הדרך, והיתה זורה שעורים, היה צריך להקיפה ולעבור. חלף שם צורבא דרבנן ולא נכנעה. אמר כמה חציפה אותה אשה, ופסק לה רב נחמן, שאם לא שמעה ממנו נידוי מפורש, תנהג נזיפה יום אחד.
- ג. זוטרא בר טוביא למד לפני רב יהודה את הפסוק 'אלה דברי דוד האחרונים' והקשה זוטרא מהם ה'ראשונים'? לא נענה, שוב הקשה ולא נענה. אח"כ הבין שרב יהודה ראה זאת כפגיעה ונהג נזיפות בעצמו יום אחד.
- ובאמת יש לפרש מהם הדברים הראשונים: 'וידבר דוד לה' את דברי השירה' אמר הקב"ה לדוד שהטעם ששאל נדחה רק משום שלא נולד במזלך. לפיכך אמר דוד את דבריו האחרונים.
- שאל נקרא כוש** כשם שכושי משונה בעורו, כך שאל משונה במעשיו שהיה צדיק גמור. וכן מצינו בציפורי אשת משה שנקראת כושית ע"ש צדקתה, וכן לגבי צדקיה. וכן לגבי ישראל לעומת האומות.

5. **אלו דרשות למדנו בפסוקים על דוד המלך?**

- א. 'נאום הגבר הוקם על' נאום דוד שהקים עולה של תשובה. אמר הקב"ה, אני מושל באדם וצדיק מושל בי שאני גוזר גזירה והוא מבטלה.
- ב. שמות גבורותיו של דוד: '**יושב בשבט**' בלימוד התורה לא היה יושב ע"ג כרים וכסתות כמו שישב עירא היאירי רבו אלא ע"י קרקע. '**תחכמוני**' - אמר הקב"ה לדוד הואיל והשפלת עצמך תהא כמוני, שאתה מבטל גזרותי. '**ראש השלישים**' - תהא ראש לשלוש האבות.
- ג. כשהיה דוד עוסק בתורה היה כופף עצמו כתולעת. ובשעה שיוצא למלחמה היה מקשה עצמו כעץ. כשהיה זורק חץ ומפיל על ידו 800 חלל היה מתאנח על 200 נוספים שלא הפיל. יצאה בת קול ואמרה רק בדבר אוריה החיתי.